

Målare, pärlstickare, snickare och stenhuggare i Stockholm under medeltidens sista århundrade.

I sin lilla trevliga bok om Lybeck (Stätter der Kultur Band 9) påpekar Otto Grautoff på sid. 65, att konstnärerna under medeltiden ej hade samma individuella prägel som i våra dagar, utan att de voro att betrakta som ett skrå, som på intet sätt skiljde sig från eller hade något företräde framför andra skrån, ehuru det dock hade ett stort anseende. Som ett bevis för riktigheten härav skulle jag kunna anföra, att den även hos oss välbekante Bernd Notke (enl. Urkundenbuch der Stadt Lübeck, Band XI, sid. 242) den 14 april 1467 upptogs i målareämbetet. I samma band, sid. 432, citeras ett utdrag ur den äldsta memorialboken för Marienkircke i Lybeck: "Item mester Bernde dem maller given anno LXX Thome (1470 29/12), to vorguldende den haneken, den tynappel unde den hals to den lutken torne XVII mark VIII Sch."

Med tanke på de täta förbindelser, som under hansetiden ägde rum mellan Lybeck och Stockholm, torde man våga generalisera detta omdöme att även gälla för den sistnämnda staden. För att få reda på Stockholms konstnärer har man därför ingen annan utväg än att ur de gamla urkunderna teckna upp namnen på de personer, som tituleras målare, pärlstickare, snickare och stenhuggare. Härigenom komma nog åtskilliga med, som endast drevo sina yrken rent mekaniskt, hantverksmässigt, vilket ej kan undvikas.

Grautoff säger på ovan citerade sida, att man i gamla kontrakt kan finna bildhuggare upptagna som "beldesnyder" och målare som "maller" och tillägger, att bildsnidarne ofta själva målade sina verk och att det därför är svart att draga upp en skarp gräns mellan målare och snidare. Även detta gäller för Stockholm. Att den mångomtalade Albrent omväxlande betecknas som målare och pärlstickare, torde vara allmänt känt. En Henrik (se nedan n:r 26) kallas stenhuggare i skotteboken för 1502, "malere eller snickere" år 1503, snickare 1504, 1505, stenhuggare 1506, målare 1507, o.s.v. Att emellertid bildsnidarne icke alltid själva malade sina verk, se vi t.ex. av det signerade skåpet i Värmdö kyrka.

I nedanstående förteckning hava de nämnda fyra yrkenas utövare medtagits, varemot sådana, som kallats svarvare eller timmermän, utlämnats. På fullständighet göres ej anspråk redan av det skäl, att man ej har kvar skotteböckerna annat än för ett ringa antal år. Så t.ex. har jag ingenstädes lyckats finna någon Berend, som kunnat tänkas ha varit Sanktgöransgruppens skapare, ehuru han helt säkert vistades i Stockholm på 1480-talet.

1. Johannes de Rijijn pictor var intagen i Helga Lekamens gille före år 1421 och förmodligen identisk med den år 1441 omtalade Johannes målare. Om, och i sådant fall på vilket sätt, han var besläktad med den i jordeboken för tiden 1423-1444 omtalade Kort van Rijn och den 1463 nämnde Tidske van deme Ryne, måste lämnas oavgjort.

2. Olof målare förekommer i jordeboken 1449 8/10, då hans broder Jösse Klausson och hans hustru Kristin inför rätten erkände sig tillsammans ha sålt ett stenhus, som de förmodligen ärvt efter Olof målare.

3. Henrik målare. Den 19 mars 1455 uppläts ett stenhus västan mur i Tröbogränden, där Henrik målare satt. Några år senare (1463?) omtalas Henrik målares gränd, som utan tvivel just var Tröbogränden (ty utom Henrik målare var Bykyrkan fastighetsägare i såväl Henrik målares gränd som Tröbogränden).

4. Gödert van der Elst pärlstickare omnämnas vid många olika tillfällen. Första gången, jag påträffat honom, är 1458 25/11, då han för 225 mark stockholmska köpte ett stenhus innan mur tvärs över S:t Gert-ruds gillesstuga, med allt tillbehör (bryggghus, bryggredskap, panna, m.m.). I själva köpebrevet, som är daterat 1459 26/6 tillägges, att huset låg mellan Jöns Olssons och Klaus Lörenbergs gårdar. Bland köpevillkoren är antecknat, att Gödert skulle mura igen ett rökrum från guldsmedsboden, där Huert guldsmed tillförne satt.- År 1460 köpte han för 14 mark en kålgård på Södermalm, vilken låg västan före Maria Magdalena kyrkogård och hade en längd av 44 alnar, bredd av 20 alnar. Åren 1460-68 var Gödert skriven i stadens inre kvarter.

Den 1 aug. 1468 förvärvade han för 10 lödiga "mark silff giord silff" dels ett gammalt stenhus med alla 4 murar och 2 källare, dels en kålgård innan mur på Kindstugatan bakom Heyne myntomästares gård, kål-

gården mellan Fredagsallmosans gård och Erik Pederssons.- Även året därpå uppträder Gödert pärlstickare i jordeboken. Han köpte då en tomt och källare, som salig Peder snickare givit till Bykyrkan för sin och sin hustru Annas själar, samt 1469 6/11 för 34 mark svenska av Ewert van Husen av Svartbrödraorden en annan tomt med välvd källare.

Den 13 nov. 1473 omtalas hustrun för första gången; hon hette Margareta. De gjorde denna dag inbördes testamente.- I S:t Gertruds gille, vars stuga låg tvärs över gatan, blev han broder 1482.- Sistnämnda år den 14 oktober uppträdde Gödert inför rätta och bestyrkte köpet av en tomt på Södermalm; säljare var borgaren Karl Joanson i Stockholm.

Strax därefter tycks han ha dött. Ty, då fru Elin Erik Axelsson den 3 mars 1484 utfärdade brev rörande dropprummet intill grannens hus, kallas denne fordom Gödert pärlstickare. (En tvist hade förekommit mellan Hans Skymelpening och Gödert pärlstickare angående det hus, som hans Skymelpening hade sålt till fru Eline Göstafsdotter. Dropprummet låg intill Gödert pärlstickare och drog sig till Kindstugatan och in till S:t Katarina (gilles) dropprum; efter rannsaking tilldömdes det fru Eline, ovan och under jord, efter murar och gammal liggande grund.) Emellertid tycks mäster Gödert ha levat obetydligt tidigare, eftersom för 1484 20/3 är antecknat, att Hans Skymelpening sålt till honom all den del, han hade i brunnen i mäster Goderts hus. Då frågan om muren, brunnen och dropprummet ånyo drages inför rätten 1484 2/6, kallas gården mäster Gödert pärlstickares, varav ej framgår, om han då var död eller levande. I Hans Skymelpennings bekante donationsbrev av 1485 2/7 omtalas också Gödert pärlstickare.

Som vi ovan sågo, hette hustrun Margit. Hon överlevde mannen och tillerkändes 1491 31/8 arvet av Göderts syster, Margareta van der Elzsten i Androp. Samma dag upplät h. Margit, Göderts änka, till sin döde mans moders systerson, Klaus överskärare, en trädgård på Kindstugatan näst östan före fru Elin (herr Erik Axelssons änkas) stenhus, på södra sidan av gatan, som var en jordstuva, en källare därunder med ett litet rum innan sunnan stuga, vilket rum, stuva, källare med bodar etc. hennes man testamenterat till sin moders systerson.

Änkan levde ett gott stycke in på 1500-talet. Den 17 mars 1507 upplät Hans Meijbom till Niels Jensson en sin uppbyggda gård på Kindstugatan mellan fru Elines och h. Margareta pärlstickares hus, med tomt och byggning. Här uppgives längden vid allmänningsgatan från fru Elins hus in till h. Margits portgång vid jorden till 10 alnar o.s.v.- Först den 22 sept. 1511 försvinner h. Margit Göderts ur urkunderna. Denna dag upplät hon åt Karl guldsmed en kryddgårdstomt på Kindstugatan, liggande näst östan det stenhus, som Matts guldsmed hade murat upp, o.s.v.

Av de många fastighetsköpen får man väl draga den slutsatsen, att mästare Gödert var en förmögen man och följaktligen sannolikt framstående i sitt fack. Det förtjänar anmärkas, att ehuru han omtalas så många gånger, han ingenstädes förekommer under annan titel än pärlstickarens. Det oaktat torde det dock vara möjligt, att han likasom Albrekt pärlstickare även utövat något av de andra kostyrkena; och om så varit förhållandet, ligger det nära till hands att gissa på honom såsom mästare till det stora altarskåp, som hans närmaste granne, Erik Axelsson Tott, år 1477 skänkte till Aspö kyrka.⁺)

5. Anders målare var 1460 skriven i början av det västra kvarteret; nämnes i tänkeboken 1481 25/8.

6. Eggert målare var 1460 skriven i inre kvarteret, skattefri.

7. Hans målare var 1460 och 1461 skriven i östra kvarteret.

8. Laurens målare var skriven på Norremalm 1460-67, sålde tomt där 1478 15/6 till rådmannen Anders Jonsson.

9. Peder snickare var 1460 skriven i inre kvarteret. Som vi ovan sågo (se Gödert p., n:r 4), hade Per snickare för sig och sin hustru Annas själ givit en tomt till Bykyrkan, som dess föreståndare 1469 3/7 sålde till mästare Gödert. Vid detta tillfälle var Peder således död. En Peter Jönsson, som i mitten av 1400-talet målade i Ösmo kyrka i Södermanland, i Börtils kyrka i Uppland⁺⁺⁾ m.fl., kan möjligen ha varit samme man.

10. Magnus målare var år 1461 skriven i början av västra kvarteret; slapp då att betala skatt på grund av för staden utfört målningsarbete. År 1468 uppträder han i södra kvarteret. Hans hustru, som hette Godlog, intogs i Helga Lekamens gille in extremis 1474.

⁺) Enl. Carl af Ugglas (Sv. Konsthistoria, 1913, sid. 144).

⁺⁺⁾ Enl. Otto Rydbeck (samma arbete, sid. 177).

11. Klaus målare tycks ha varit död 1462 22/9, då Nigels Lybberhusen såsom föreståndare för Söndagsallmosan kvitterade 35 mark från den egendom, som fordom Klaus målare hade i Albrekt Tykassons gränd, på norra sidan.

12. Laurens målare var åren 1467,68 skriven i västra kvarteret och kan därför ej gärna vara identisk med n:r 8. I östra kvarteret förekommer en Laurens målare utan skatt år 1464.

13. Staffan målare var år 1467 skriven i västra kvarteret.

14. Jon målare var 1467,68 skriven i västra kvarteret, dock ej då i den gränd, som kallades Joan målares, utan långt sydligare. Emellertid är han nog identisk med den allmänt kände Joan målare, vilken 1470 16/6 erkände sig ha köpt sitt stenhus med två gatubodar och en källare, vilken fastighet låg "for norreport midhan gatwn som är meth kellare oc tomt" 15 5/8 aln bred och 14 1/4 aln lång. Den 27 januari 1472 fick hans hustru Anna för 100 mark åt sig upplåten en tomt vid Norreport med bygning på, näst nedanför Joan målares stenhus, som han då besatt. Tomtens längd var 41 alnar vid huset, 14 1/8 aln nedan vid stadens mur på bredden. År 1472 gick han in i Helga Lekamens gille och dog strax efter, säkert samma år. Ty den 21 augusti 1473 gjordes arvskifte efter honom, varvid bestämdes, att ankans nya man, Albrekt målare (se n:r 16), skulle utlösa Joans barn med 60 mark kontant för deras del i fastigheten och 10 mark för deras del i lösöret.

I en handling av 1480 2/8 intagas, att Peder Diekn, fordom borgmästare i Västerås, fått 80 mark, som Joan skrivare testamenterat och givit hustrun Anna, Joan målares änka, till hjälp till de 20 mark, som Peder Diekn förut uppburit av Joan målare för en tomt med bygning näst Joan målares stenhus västan gatan mot Norreport. — Joan målares gränd förekommer i jordeboken och tänkeboken 1482 2/10.

En son till Joan målare var lektorn i Gråbrödraklostret i Stockholm, broder Ragvald Johannis, angående vilkens avvittring från styvfadern, Albrekt pärlstickare, vittnades 1497 14/2.

15. Jordan målare tog jämte sin hustru Birgitta in träde i Helga Lekamens gille 1472, där hustrun även nämnes in extremis 1473. En broder till Jordan målare förekommer i tänkeboken för 1479 17/7 och

26/7.

16. Albrekt pärlstickare, målare. Denne, den bäst kände av alla medeltida svenska målare, uppträder i urkunderna första gången 1473 21/8, då arvskifte gjordes mellan honom och styvbarnen (barnen till Joan målare, se n:r 14). Den 20 mars 1482 omtalas Albrekt målares hus vid Norreport. Den 6 juli s.å. kommo han och Nils skrivare inför rätta och gjorde vederligt, att de träffat överenskommelse om det valv, som skulle muras mellan bådas stennus. Förekommer i skotteboken i västra kvarteret med en årlig skatt av $1\frac{1}{2}$ mark i början av 1500-talet till och med år 1507; 1508 står han upptagen utan skatt och försvinner sedan, varför är troligt, att han dött efter det att 1508-års skattelängd blivit utskrivet men innan inkasseringen skett, således antingen i slutet av år 1508 eller början av 1509. I Helga Lekamens gilles handlingar omtalas år 1509 att Albrekt målare, som lekte i "vara begengilse mässa fick 4 solidi. Han levde således 1509, och vi få dessutom veta, att han var musikalisk. År 1522 blev h. Anna Målares vid Norreport soror in vita i Helga Lekamens gille.

Enl. uppgifter från andra håll har Albrekt målare utfört bl.a. målningar i Kumla kyrka i Västmanland 1482, i Kalmar kyrka i Uppland 1485, i Eds kyrka i Uppland 1487.⁺⁾ Målningarna i Herkeberga och Herna- vi i Uppland anses även härröra från honom, likasom de 1877 blottade i Husby Sjutolft.

En Albrekt svarvare, som 1467 var skriven i inre kvarteret, kan knappast ha varit identisk med pärlstickaren, omöjligt är det dock ej.

17. Gisle målare förekommer i tänkeboken 1477 28/4 och 27/9. Hans affärsställning tycks ej ha varit den bästa. Att han 1480 24/4 dömdes till 24 mark sakören för att han huggit Hielmeka i stadens ärende, får väl tolkas, som att han då blivit lagssökt för någon skuld. Den 6 nov. 1480 bjöds frid mellan Villam rakare och Gisle målare vid liv och gods. Hans hustru figurerar också i rättegångsprotokollen. Den 16 november 1482 dömdes hon att betala 9 mark som husalön till Peder Skytte, och samma dag räckte hon handen för tre blånader, som hon slagit broder Laurens lektorens moder.

18. Bertil målare förekommer i tänkeboken 1476 24/7 och sedan litet emellanåt. Den 19 mars 1481 omtalas i tänkeboken under rubriken: "om
^{+) Enl. Otto Rydbeck (i Sv. Konsth., 1913, sid. 181).}

tafflane som Bertil målare gjorde oc Renholt", huru då beslöts, att eftersom Renhold (Leuhusen, då kyrkovärd) lät föra "tafflan" i förbud från Svartbrödra lostret, så skulle han betala Buglösa kyrka de 40 mark, som Bertil målare uppburit av samma kyrka. Renholt medgav, att han tillätit Bertil att föra tavlan från Stockholm. Nio dagar senare fick Renholt tillstånd att återfå sina penningar; desslikes skulle bönderna anamma Buglösa kyrkas penningar, så långt de räckte; vad, som fattades, skulle Bertil fylla i. Huruvida den här omtalade tavlan var en sådan i modern mening eller ett snidat altarskåp, framgår ej av sammanhanget. - Den 15 mars 1484 voro kyrkoherden, fogden, borgmästare och rådet överens om att Bertil målare skulle bli klockare (i Bykyrkan).

19. Gerdt snickare nämnes i tänkeboken 1481, på stämmingslista i mål mot Klaus skräddare.

20. Bernd Noetke.

21. Peder målare. vittnade 1488 $\frac{23}{1}$ rörande ett testamente. Förekommer i ämbetsboken år 1491 som stadens vårdskrivare. Skulle möjligen kunna tänkas vara identisk med den man, som i mitten av 1400-talet målade i Ösno och andra Södertörnskyrkor samt i Börstils kyrka i Uppland och var läromästare till Albrekt målare (nr 16).

22. Knut snickare. Hustru Aristin Knut snickares var åren 1507-99 skriven på Norremalm. I skotteboken för 1501 förekommer Knut snickare i västra kvarteret, i närheten av Norreport.

23. Arvid målare var åren 1501-09 skriven i början av det inre kvarteret; skatten ökades så småningom från 6 öre till 1 mark 4 öre.

24. Matts målare, snickare var åren 1501-19 skriven i inre kvarteret (vid Skomakaregatan). I skotteboken för 1519 står han som död. I Helga Lekamens gille blev Matts målares hustru medlem post mortem 1519, han själv 1520.

25. Hans målare upptages 1502 i skotteboken omedelbart efter föregående och var således även han bosatt på Skomakaregatan. Kan möjligen vara identisk med den Johannes, som 1514 signerat målningarne å Värmöskåpets dærrar. Olofsbilden i skåpet var tillverkad av Lars snickare i Stockholm. Namnet Hans hörde till de vanligaste under medeltiden, och

Det är därför ganska vanskligt att avgöra, hurvida han t.ex. var samme man, som 1503 var skriven i början av västra kvarteret och då kallades Hans snycker och betalade samme skatt som Hans målare året förut. Att bilden i Värmdöskåpet tillverkats av annan person, talar dock för att han ej var skulptör. Mäster Hans målare blev år 1522 broder efter döden i Helga Lekamens gille. Den Johannes sculptor, som 1488 förfärdigade ett altarskåp till Östra Ryd, var väl en annan person. Se även Hans pärlstickare nedan.

26. Henrik målare, stenhuggare, snickare. Henrik stenhuggare förekommer i skotteboken 1502, skriven på Skomakaregatan omedelbart efter Ambjörn sutor och betalande 6 öre i skatt. Henrik molere eller snickare 1503 likaledes på Skomakaregatan omedelbart efter Ambjörn sutor och med samma skattebelopp, varför de utan tvivel äro identiska. Henrik står vidare 1504 och 1505 som snickare, 1506 som stenhuggare och 1507-09 som målare. Den 13 oktober 1507 betalade staden 7 mark till Henrik för en skiva, som han målat. I Helga Lekamens gille blev Henrik målare intagen efter döden år 1516. Han omtalas i gilletts handlingar 1512 rörande silverföremål. Även Henrik målares hustru och dotter vunno inträde i gillet. Den förra, som hette Elin, togs in år 1516 in vita, dottern däremot först år 1521.

27. Tomas målare förekommer utan skatt i skotteboken i inre kvarteret åren 1503 och 1504; för sistnämnda år är tillskrivet: i boden.

28. Filip stenhuggare, bredsnickare omtalas i mäster Olofs tänkebok för 1524 19/12. Han hade tidigare suttit i ett stenhus på Västerlånggatan, som Severin Arvidsson då sålde till Gerleck van Embeten, vilken i sin ordning sålde det 1525 25/9 till Hans Eriksson. Filip bredsnickare, som han kallas vid sistnämnda tillfälle, hade själv köpt huset av Folmar van Lunden 1503 6/11. I skotteboken för 1504 upptages Birgitta Philipsse stenhuggares med en skatt av 1 mark, men varken förr eller senare. Tydligen har mannen dött under 1504, innan ännu skattelängden var utskriven för södra kvarteret.

29. Manus målare förekommer i skotteboken åren 1505-09, möjligen samme man, som förekommer i stadens inre kvarter 1518 och 1519.

30. Paul Henriksson snickare. I skotteboken för 1506 finns i inre

kvarteret en Paul snickare Henriksson, som väl är identisk med den Paul snickare, vilken 1507-09 var skriven i södra kvarteret och i den följande skotteboken, som börjar med år 1516, uppträder ännu 1522. Dock är att märka, att år 1518 upptages två personer med detta namn i inre kvarteret (med ett annat namn emellan).

31. Mattes Eriksson målare upptages 1507 i södra kvarteret, betalade 4 öre i skatt. Var möjligen identisk med den Matts snickare, som 1506 bodde i inre kvarteret. Se n:r 24.

32. Laurens snickare var 1507-09 skriven i västra kvarteret, där han också uppträder i nästa skottebok, 1521 dock i inre kvarteret. År 1523 påträffas en Lasse snickare i västra kvarteret, måhända samme man som n:r 38. Möjligen var det denne, som tillverkade Olofsbilden i Värmdöskåpet år 1514. Även omtalas en Lasse snickare, vilken 1521 av staden sändes till Kopparberget och fick 13 m. till resa. Av Helga Lekamens gille fick Lasse snickare 1510 19/11 betalt för lyktor, som han tillverkat och som skulle föras framför sakramentet.- På grund av namnets vanlighet är mannen omöjlig att med visshet identifiera.

33. Mårten målare förgyllde stakarne i Storkyrkans högkor 1516 samt tillverkade nya kalkar åt Helga Lekamens gille. Mårten snickare fick 1516 1/8 av samma gille betalning för en skiva, som han skar ut och målade till badstuen. Var skriven i västra kvarteret åren 1516-18 samt i östra 1522. Måhända var han identisk med guldsmeden?

34. Bengt pärlstickare var åren 1516-22 skriven i stadens inre kvarter.

34. Olof snickare var 1516-18 skriven i inre kvarteret, till en början sannolikt på Skomakaregatan.

36. Henrik snickare köpte 1516 6/10 en liten tomt i Enköping. Åren 1517-25 förekommer en Henrik i skotteboken för Stockholm, nämligen 1517-19 i västra kvarteret, 1521 samt 1524 och 1525 i södra kvarteret; han tituleras omväxlande målare och snickare. Mäster Clof omtalar i tänkeboken 1524 23/5 och 1/6, huru vid sistnämnda tillfälle beslöts, att hans hustru skulle resa till Finland och ransaka om ett skrin. I den förlorade tänkeboken (för 1533-38) register (f. 9) står: "Sahl Hindrich Snickares Arfwingar" och (f. 13) "hust. Helia (Helga) S. Hindrich Snickares".

Huruvida han är identisk med den Henrik snidare, som utan att betecknas som död förekommit å bl. 12 & 16 i samma tänkebok, är ogörligt att avgöra; sannolikt är det en annan man.

37. Lambrekt pärlstickare var skriven utan skatt i inre kvarteret 1517-24. Var tydligen befriad från skatt såsom kunglig pärlstickare. Omtalas litet emellan, t.ex. 1524 8/10, då han gjorde lag med Hans Burmester angående ett skrin, som var taget i ett kloster, 1524 24/11, då han fick sig penningar tilldömda; 1525 30/1, då han förliktes med Arendt Kniper; 1526 25/8 dömdes han att betala 50 mark och likaså 1529 4/8 att betala en skuld. I registret till den förlorade tänkeboken för 1533-38 uppträder han å bladen 17, 220, 221. Vid sistnämnda tillfälle sålde han en tomt på Södermalm. Några år tidigare, 1532 28/10, hade han av konung Gösta fått en prebenda i Nyköping, vilken kallades Sancte Anna prebenda. Hans Forsell säger i Sverige 1571, I (bil. sid. 60 f), att Can. Anna (sedan Uppeby) 1534 förlänades till Lambrekt pärlstickare. Sista gången, jag påträffat mannen, är i skotteboken för 1545, då han utan skatt upptages i inre kvarteret med tillägg av de tre bokstäderna v.n.h., som naturligtvis betyda vår nådige herres.

38. Laurens pärlstickare var skriven i västra kvarteret 1519 och i det inre åren 1521-23.

39. Lasse Olofsson målare upptages i skotteboken i västra kvarteret år 1519, måhända identisk med n:r 31.

40. Hans pärlstickare, år 1521 skriven i inre kvarteret. Se n:r 25.

41. Jakob snickare var åren 1521 och 1522 skriven i södra kvarteret, hustrun i samma kvarter 1523.

42. Olof pärlstickare, skriven i början av det inre kvarteret åren 1524 och 1525. Var gift med hustru Kristina Eriksdotter, som blev syster i Helga Lekanens gille 1519 och var död före 1529 18/10, då hennes broder Lasse Eriksson i Hårdnacka i Bro socken i Rodhen, upplät arvet till Olof pärlstickare. Genom kungl. brev av 1531 19/2 fick fataburs-pigan Magdalena Olofsdotter, dotter till sal. h. Kristina och Olof pärlstickare, ett stenhus vid Stortorget mellan herr Peder Hårds hus och Hans skinnares hus. På 1530-talet (antagligen år 1533) köpte Olof pärlstickare ett stenhus med någon träbyggning vid Kåkbrinken, och 1537 (eller 1538) omtalas Olof pärlstickares testamente till hans hustru;

han hade således ingått nytt äktenskap.

43. Mattes målare, skriven i inre kvarteret (vid Skomakaregat.) åren 1524 och 1525. Var förmodligen samme man, som mäster Clof omtalar i sin tankebok 1526 17/12, och som den Matts målare, vilken återfinnes på registret till den förlorade tankeboken för 1533-38 (f. 43 och 218).

44. Hans snickare var skriven i västra kvarteret år 1521; även förekommer en Hans snickare i Gustav I:s registratur 1525 10/8.

45. Erik snickare var skriven i inre kvarteret år 1525.

46. Anders snickare fanns i Stockholm 1525 8/11, var skriven i södra kvarteret år 1525. Var möjligen identisk med Anders pärlstickare, n:r 48.

47. Urban målare. Hans hus i Breda gränden västan till omtalas 1528 27/4. Han köpte och sålde fastigheter västan till på 1530-talet (enl. registret till den förlorade tankeboken). Wrangel omnämner i sina Stockholmiana I-IV, sid. 412, att han 1537 fick betalt för en tavla, som han målat till rådhuset och som Wrangel tror är samma, som finns i förmyndarekammaren och bär årtalet 1536. Den 12 juli 1544 uppsades Urban målare från den uppräbrända tomt och stenhuset, som Joan Sting övitt till Apostlaaltaret vid Själakoret i Bykyrkan, vilket Urban målare ansett sig behörig att ärva genom sin hustru. Urban målare omtalas åter 1556 18/3, då hans anspråk, även grundande sig på hustruns förmenta arvsrätt till ett hus, avvisades av rätten. Urban målares gränd förekommer 1547 15/8; Urban köpte då tomt nedanför Harald Olssons trähus. Genom kungl. brev av 1547 17/5 hade han fått tillstånd att lösa till sig en tomt i Stockholm i Breda gränden mitt för Kåkbrinken. År 1559 var han skriven i södra kvarteret. Året därpå den 19 juni fick han 18 mark för ett glasfönster på södra sidan av Storkyrkan i enlighet med kyrkoherdens befallning.

48. Anders pärlstickare. Hans hustru Anna omtalas å fol. 6 och sal. Anders pärlstickares arvingars förlikning å f. 113 till den förlorade tankeboken för 1533-38 (enl. registret). Anna Pärstickares trähus förekommer i tankeboken ännu 1549 21/10. Möjligen identisk med n:r 46, se denne.

49. Henrik snidare upptages på f. 12 & 18 i tänkeboken 1533-38.

50. Ervan stenhuggare omtalas på 1530- eller 1540-talen.

I sammanhang med föregående kan nämnas, att en skald omtalas i skotteboken för 1518. Då var nämligen Per qwedere skriven i södra kvarteret.

R e g i s t e r.

(Förkortningar: m = målare, p = pärlstickare, snd = snidare, snk = snickare, st = stenhuggare).

Albrekt p, m 16	Johannes m 1, se även Hans ovan & Jon nedan
Anders p 48, snk 46	Johannes de Rijn m 1
Arvid m 23	Jon m 4, se Johannes.
Bengt p 34	Jordan m 15
Berndt Notke m 20	Klemet m 11
Bertil m 18	Knut snk 22
Eggert m 6	Lambrekt p 37
Erik snk 45	Laurens m 8, 12, 39; snk 32; p 38; Olofsson m 39
Ervan st 50	Magnus m 10, 29
Filip st, snd 28	Mattes m. 24, 31, 43; m, snk 24; Eriksson m 24
Gerdt snk 19	Mårten m, snk 33
Gisle m 17	Olof m 2, snk 35, p 42
Gödert van der Elst p 4	Paul Henriksson snk 30
Hans m 1, 7, 25, p 40; se Johannes.	Peder m 21, snk 9
Henrik m 3; m, st, snk 26; snk 36; snd 48	Staffan m 13
Jakob snk 41	Tomas m 27
	Urban m 47.